Generalforsamling Quality Hotel Florø
30. mai 2023

Bjørn Lødemel

Sogn og Fjordane Næringsråd

Sogn og Fjordane Næringsråd

Ein sterk næringslivsorganisasjon med politisk gjennomslagskraft

- SFN vart skipa i 2016.
- Har om lag 120 medlemar. Bedrifter og organisasjonar.
- Sparebanken Sogn og Fjordane og Sparebanken Vest var initiativtakarar.
- SFN er finansiert av medlemskontingent og støtte frå desse bankane.
- Ein ønska ein sterk næringspolitisk organisasjon i Sogn og Fjordane på linje med t.d. Bergen Næringsråd. Partipolitisk nøytral organisasjon.
- Ein såg behovet for å ha eit felles talerøyr inn mot sentrale styresmakter i viktige saker for næringslivet i Sogn og Fjordane.
- Viktig å ha ein næringspolitisk organisasjon for Sogn og Fjordane når mange andre organisasjonar og den politiske organiseringa har blitt Vestland.
- Bjørn Lødemel tilsett som dagleg leiar 1. desember 2018.

SOGN OG FJORDANE NÆRINGSRÅD

Styret i Sogn og Fjordane Næringsråd

Styremedlemar:

- Yngve Hallèn, styreleiar
- Leif Arne Åsen, nestleiar
- Tore Bråstad
- Elin Tveit Sveen
- Jannet Aksnes
- Geir Arne Solheim
- Jon-Rune Heimlid

SOGN OG FJORDANE NÆRINGSRÅD

Våre samarbeidspartnerar:

- Sparebanken Sogn og Fjordane og Sparebanken Vest
- Næringsalliansen i Vestland. (Skipa 1.1.2021 og SFN vart medlem frå same dato)
- Bergen Næringsråd
- Vestland fylkeskommune
- NHO Vestlandet
- Framtidsfylket.
- Teknoløft Sogn og Fjordane
- IT-Forum Vest
- Næringshagar og Vekstselskap
- Rekruttering til næringslivet i Sogn og Fjordane og Vestland

  PRO opplæring, Nordfjord opplæring, Nordfjordakademiet, Student Job m.m.

SOGN OG FJORDANE NÆRINGSRÅD

Stortingsbenken frå Sogn og Fjordane

- Viktig samarbeid både med dei som er i regjeringspartia og opposisjonen.
- SFN er døropnarar for næringslivet i Sogn og Fjordane.
- Hadde styremøte på Stortinget 30. mars 2022.
- SFN kan arrangere møter med benken eller andre politikarar på Stortinget eller i regjeringa.
- Må truleg registrere seg i lobbyregister i haust

SOGN OG FJORDANE NÆRINGSRÅD

Vestland fylkeskommune.

- Spennande start på nytt fylke. Positiv og offensiv haldning frå politikarane og administrasjonen i Vestland.
- SFN er med i det strategiske arbeidet med den ulike planarbeid i Vestland fylkeskommune.
- SFN jobbar tett på fylkeskommunen i NTP prosessen og i den fylkeskommunane handsaminga av RTP.
- Tett samarbeid i Grøn region Vestland.

SOGN OG FJORDANE NÆRINGSRÅD

Innspel til Hurdalsplattformen.

«Lykkes Vestlandet så lykkes Norge»

I disse dager sitter valgvinnerne fra rødgrønn side og forhandler om posisjoner og om hvilke saker som skal inn i en regjeringserklæring. Da er det på sin plass å minne om sitatet i overskriften, hentet fra Aps leder Jonas Gahr Støre i mange av hans møter på Vestlandet de siste årene.
I næringsforeningene arbeider vi for at Norge og Vestlandet skal lykkes med økt vekst, økt eksport og grønn omstilling. For at det skal skje må følgende på plass:

Infrastrukturløft
Skal Vestlandet fortsatt være en verdiskapingsmotor i Norge må prosjektene som gir fergefri E39 gjennomføres. De store tettstedene på Vestlandet knyttes sammen når Rogfast, Hordfast og Møreaksen er på plass og gir oss kjedede bo- og arbeidsregioner. Da skapes vekst, næringsutvikling og styrke som igjen tiltrekker talenter. Dette er gryteklare prosjekt. E39 må også oppgraderes mellom fjordkryssingene, samtidig som Byrkjelo-Svarstad og Hafast må planlegges ferdig. Hele E39 bør behandles som ett prosjekt fullføres og i tråd med porteføljestyring slik Nasjonal Transportplan legger opp til. Tid er penger, og ny infrastruktur vil også gi bedriftene raskere transport og enklere tilgang til de store utenlandske markedene.

Økt eksport og fortsatt EØS
Norsk eksport har sakket akterut i forhold til våre naboland, og flere av regjeringspartiene har som mål å øke eksporten med 50% innen 2030.
De tre fylkene på Vestlandet står for hoveddelen av norsk fastlandseksport, og i overveldende stor grad om vi tar med olje og gass. Den enkleste veien til målet være å videreutvikle oss der vi allerede er sterke og har en høy eksportandel, samtidig som eksporten forventes å øke betydelige de kommende årene gjennom nye eksportprodukter fra grønne prosjekter. Settes EØS-avtalen i spill blir eksportbedriftene våre satt sjakk matt på store deler av eksportvolumet. Vi ber regjeringen «belite seg» i de diskusjonene.

Grønn omstilling
Det er mange titalls grønne prosjekter i gang på Vestlandet. Alle bedrifter har nå strategier som forplikter opp mot ulike bærekraftmål. Samtidig vil en umiddelbare stopp i oljevirksomheten ødelegge store deler av næringslivet. Kompetansen ligger i stor grad i de selskapene som operer i energibransjen, og derfor må bærekraftig utvikling skje på skuldrene til oljeselskaper og tilhørende leverandører. De har evne og vilje til å gjennomføre en bærekraftig omstilling, der blant annet Equinor bruker 200 milliarder på grønne investeringer de neste årene, mens det statlige Nysnø kun har 2,4 mrd til grønne selskaper. Vi anmoder en ny regjering om å la det grønne skiftet blomstre, samtidig som nye løsninger gradvis utvikles gradvis ut fra markedets behov. Da opprettholdes også inntektene til AS Norge og vårt gode velferdssamfunn.

Krafttilførselen må økes
Stor kraftkrevende industri og elektrifiseringen av sokkelen bidrar til at store deler av Vestlandet har for lite tilgang på strøm til nye bedriftsetableringer. Dette er en ønsket utvikling vedtatt i Stortinget og avgjørende for at Norge når sine klimamål.
Men det medfører at batteri- eller hydrogenfabrikker som etterspørres i det grønne skiftet, har bortimot etableringsforbud langs kysten. I Bergensregionen kan for eksempel ikke Statnett love kraft til nye, store elbrukere før om 10 år. Her må lovverket endres og nye overføringskabler til og langs Vestlandet etableres.
Spørsmålet er ikke om vi skal ha nye bedrifter eller elektrifisering av sokkelen. Begge deler må på plass. En ny regjering som ikke garanterer for dette og endrer lovverk og behandlingstid, har ikke skjønt at Vestlandet er motoren i den grønne utviklingen i Norge.

Vestlandet 27. september 2021

Vennlig hilsen
Marit Warncke, adm.direktør Bergen Næringsråd
Harald Minge, adm.direktør Næringsforeningen i Stavanger-regionen
Lene Trude Solheim, adm.direktør Næringsforeningene i Ålesundregionen
Bjørn Lødemel, daglig leder Sogn og Fjordane Næringsråd
Anne-Grete Sandtorv, daglig leder Stord Næringsråd
Bernt Jæger, adm.direktør Næringsforeningen Haugalandet

SYNSPUNKT

SEI MEININGA DI. Velkommen til distriktets viktigaste møteplass for samfunnsdebatt. Debattinnlegg du ønskjer på trykk, legg du inn på **firda.no/synspunkt**. Der kan du òg debattere andre sine innlegg.

LEIAR

Covid 19 og distrikta

To månader etter at styresmaktene trykte på den store raude pandemiknappen kan vi slå fast at Norge som samfunn har klart seg bra gjennom krisa. For mange har dette likevel vore ei krevjande tid, og for dei som har vorte hardast råka, med smitte og også dødsfall i nær familie har dette vore dramatisk.

I Vestland har 33 personar mista livet etter å ha vorte smitta av covid 19. Men trenden på overordna nivå er positiv: I heile Vestland fylke er det i skrivande stund 11 pasientar som er innlagde på sjukehus på grunn av smitte, og talet på innlagde som får intensivbehandling i Helse Førde nærmar seg null. I praksis er det no låg risiko for å bli smitta i heile landet, i distrikta er denne risikoen i ferd med å bli ubetydeleg.

Det er for tidleg å dra bastante konklusjonar, men det er mykje som tyder på at bygder og småbyar i distrikta hadde klart seg godt utan å stenge ned samfunnet på ein så omfattande måte som vi har gjort dei siste åtte vekene. Dette er etterpåklokskap. Men kunnskapen vi no har må brukast, viss det i framtida blir aktuelt å innføre smittevernstiltaka att. Då må det innførast strengare tiltak i dei store byane, enn i resten av landet. I Sunnfjord har det vore svært få tilfelle av covid 19, og det vil neppe vere behov for omfattande tiltak her viss det skulle vise seg at talet på smitta aukar i Oslo og Bergen. Konsekvensane av å stenge ned deler av samfunnet er rett og slett for store til at vi kan gjere det for å vere på den sikre sida.

Det er enno usikkert kor hardt dette vil råke oss på lenger sikt

No handlar det om å få samfunnet på føtene att. Sakte med sikkert skal samfunnet tilbake der vi var tidleg i mars. Måndag opnar skulane for alle klassestega, etter kvart vil også arbeidsplassane ha vanleg drift. Dei åtte vårvekene i 2020 vil stå att som eitt dramatisk minne vi må bruke lang tid på å komme over. Det er enno usikkert kor hardt dette vil råke oss på lenger sikt. Men mykje tyder på at vegen tilbake til normalen er kortare på bygda enn i dei store byane.

Normal moral og etikk

Politikarane «må vise normal moral og etikk» og «vere til å stole på», skreiv statssekretær Knut Aastad Bråten (V) på Facebook, før han rasande marsjerte ut av kultur - og likestillingsdepartementet.

Fjaler-ordførar Gunhild Berge Stang har alt overtatt jobben som Abid Rajas næraste politiske medarbeidar. Ho har halde ut ei heil veke.

Næringsrådet prioriterer ferjefri E39 i NTP

Lesarbrev

BJØRN LØDEMEL
dagleg leiar Sogn og Fjordane næringsråd, Førde

SOGN OG Fjordane Næringsråd har vedteke denne høyringsuttalen til Nasjonal Transportplan 2022-2033. Næringsrådet vart skipa i 2016 og har som målsetting å vere ein sterk og samlande næringspolitisk organisasjon på vegner av næringslivet i Sogn og Fjordane.

VED ÅRSSKIFTET hadde Sogn og Fjordane Næringsråd 120 medlemar frå ulike bedrifter og organisasjonar. Styret i Sogn og Fjordane Næringsråd har vedteke at aust - vest sambandet over Hemsedal og ferjefri E 39 skal ha hovudprioritet i arbeidet med rulleringa av NTP 2022-2033.

SOGN OG Fjordane Næringsråd legg til grunn at Stad skipstunnel, E39 Myrmel-Lunde og dei 2 utbetringane på E 39 Byrkjelo-Sandane blir gjennomført som planlagt i gjeldande NTP.

PRIORITERT TILTAK på Aust-Vest sambandet over Hemsedal. Rv. 52 Tunnel Borlaug-Bjøberg. Vegstrekninga er omtalt i KVU, Rv. 7 og Rv. 52. Tunnel gjennom Hemsedalsfjellet mellom Bjøberg og Borlaug er avgjerande for ein sikker fjellovergang mellom Austlandet og Vestlandet med nesten fullstendig vinterregularitet. Prosjektet er førebels kostnadsrekna til 8.300 mrd. Prosjektet må fullførast i perioden 2022-2033.

PRIORITERTE STREKNINGAR på Ferjefri E39:

1. E39 Storehaug-Førde. Prosjektet gjekk i utgangspunktet frå Storehaug til Moskog, men no er det delt opp i to prosjekt. Storehaug-Førde og Førde-Moskog. Kostnad for Storehaug-Førde er 2. 871 mrd. Den største flaskehalsen på E39 i Sogn og Fjordane er gjennom Førde til Storehaug. Det gjeld både for gjennomfart og lokalt i Førde sentrum. Sogn og Fjordane Næringsråd har derfor sett opp Storehaug-Førde som den viktigaste strekninga på ferjefri E 39 og ønskjer at dette prosjektet må startast opp i første planperiode og fullførast i perioden 2022-2033.

2. E39 Byrkjelo-Svarstad. Prosjektet gjekk i utgangspunktet frå Byrkjelo til Grodås, men no er det delt opp i 2 prosjekt. Byrkjelo-Svarstad og Svarstad-Grodås. Kostnadane for strekninga Byrkjelo-Svarstad er justert til 8.550 mrd.

BYRKJELO-SVARSTAD ER eit av dei prosjekta på ferjefri E39 som har høgast samfunnsnytte. Det gjev ei innspart reisetid på meir enn ein time i høve til dagens E 39. Reisetida mellom Byrkjelo og Svarstad vil bli på ca. 15 minutt, og reisetida mellom Sandane og Stryn vil bli på 35 minutt. Det vil gje ein ny bu- og arbeidsregion i Nordfjord. Byrkjelo-Svarstad vil knyte saman søre Sunnmøre med eit folketal på om lag 60.000 innbyggarar med resten av Vestland og det vil også bli ein viktig tilførselsveg til aust-vest sambandet over Hemsedal. I tillegg til innkorting av reisetid vil dette sambandet også fjerne ein krevjande flaskehals med tunnel gjennom Utvikfjellet.

PROSJEKTET MÅ fullførast i perioden 2022-2033.

3. E39 Bogstunnelen-Sunnfjord kommunegrense: E 39 Bogstunnelen-Sunnfjord kommunegrense ligg inne i 2. periode i gjeldande NTP. Den er kostnadsrekna 1.125 mrd. Strekninga er ein flaskehals på ferjefri E39 i Sogn og Fjordane. Særleg gjeld dette på strekninga frå Vadheim til Bogstunnelen. Prosjektet må fullførast i NTP 2022-2033.

ANDRE VIKTIGE vegstrekningar: Strynefjellet med arm til Geiranger. Regjeringa godkjende konseptval B1 med arm til Geiranger i juni 2018. Rv 15. Strynefjellet er i dag det einaste ferjefrie samband til Austlandet for næringslivet og innbyggarane på søre Sunnmøre og i Nordfjord. Strekninga er svært krevjande for næringslivet med så mykje vinterstenging.

DET MÅ arbeidast vidare med å få prosjektet prioritert ved hjelp av rassikringsmidlar og «spleiselag» mellom Vestland, Møre og Romsdal og Innlandet.

NÆRINGSLIVET FORVENTAR høg prioritet på Rv 15 Strynefjellet. Henta frå uttale frå medlemane i Stryn: - Vi vil peike på at den største utfordringa for bedriftene i Nordfjord og store deler av Sunnmøre når det gjeld aust-vest samband er Rv15 med dagens smale og låge tunnelar samt ras og rasfare. Stenging av Rv15 og omkøyring gir næringslivet her svært svekka konkurransekraft.

VIKAFJELLET: DET må arbeidast vidare med å få prosjektet prioritert med bakgrunn i reduserte kostnader og Rv 13 si rolle som viktig sambindingsveg i Vestland fylkeskommune. Det er ein svært krevjande situasjon for næringslivet med så mykje vinterstenging. Eit viktig samband for å bygge saman bu og arbeidsområde.

HENTA FRÅ uttale til Vik Næringssamskipnad: - Behovet for tunnel gjennom Vikafjellet er godt dokumentert og kjend informasjon. Ein slik tunnel er ikkje berre viktig for Vik og næringslivet vårt her, men for heile regionen Bergen-Voss/Myrkdalen-Leikanger - Sogndal. Vik ligg geografisk midt i det nye Vestland. Ei realisering av Vikafjellstunnelen vil vere uendeleg viktig for å kunne utvikle heile regionen vidare.

SOGN OG Fjordane Næringsråd ønskjer også å vere med på ei felles kraftsamling for auka rassikrings-midlar til Vestland fylke. Det vil vere avgjerande for å få trygge og trafikksikre vegar både for innbyggarane og næringslivet i heile Vestland fylke. Sogn og Fjordane Næringsråd skal arbeidet aktivt for å få flest mogeleg samferdsleprosjekt i Sogn og Fjordane i posisjon til bygging ved å presse på for å få gjennomført naudsynt planlegging på ulike nivå.

FLASKEHALS: *Den største flaskehalsen på E39 i Sogn og Fjordane er gjennom Førde til Storehaug. Det gjeld både for gjennomfart og lokalt i Førde sentrum. Sogn og Fjordane Næringsråd har derfor sett opp Storehaug - Førde som den viktigaste strekninga på ferjefri E 39 og ønskjer at dette prosjektet må startast opp i første planperiode og fullførast i perioden 2022-2033, meiner Sogn og Fjordane Næringsråd..* **FOTO: SOGN OG FJORDANE VENSTRE**

SKRIV KORT
Innlegg kan bli korta ned. Debattinnlegg: maks 3800 teikn inkl. mellomrom. **Kronikk:** maks 5600 teikn inkl. mellomrom.

FULLT NAMN
Alle innlegg må skrivast under med fullt namn. Skriv også kva kommune/stad du kjem frå, og om du skriv som representant for ein organisasjon.

FIRDA
Grunnlagt 1917. Partipolitisk og økonomisk uavhengig avis.

Firda arbeider etter Ver Varsam-plakaten sine reglar for god presseskikk. Vi oppfordrar den som meiner seg ramma av urett omtale til å kontakte redaksjonen.

PRESSENS FAGLIGE UTVALG
Pressens Faglige Utvalg er eit klageorgan nemnt opp av Norsk Presseforbund. PFU har medlemmer frå presseorganisasjonane og frå allmenta, og behandler klagar mot pressa i presseetiske spørsmål. PFU kan kontaktast på 22 40 50 55 eller pfu@presse.no.

Kan det tenkjast?

Lesarbrev

HENRIK LEIRVIK
pensjonist, Hopland i Stryn

Vi er over verste kneika, seier optimistane. Kurvene peikar oppover, restriksjonane kan lettast, samfunnsmaskineriet kjem litt etter litt i gang, sjølv om det knirkar og slurar no i starten.

No skal vi på nytt opne arbeidsplassar, og permittert og ledig arbeidskraft kan starte opp att produksjon og tenesteytingar.

På Stortinget kan overarbeidde og stressa politikarar klappe for den felles dugnaden som viste veg mot dei optimale løysingane -vel og merke med god hjelp av oppspart oljeformue.

Så kjem ein vel i gang med dei vanlege markeringane som den gamle partistrukturen har tømra saman i dei «gode, gamle dagane», ikkje minst av di å kome i gang med valkampen er blitt ei hastesak. Gamle partiprogram vert nok justerte, kanskje endra ut frå dei røynslene som samarbeidsvekene i Stortinget har lagt grunnlag for.

Men å vone på at dette kan føre til ei samlingsregjering er vel som å tru på julenissen?

Fantasien har vide grenser, og eg har leika med nokre tankar som ikkje gir meg ro før eg har lagt dei fram for Firda sin redaktør:

Premissane som ligg til grunn, kan rangerast litt tilfeldig, men resultatet kan bli til velsigning for mange:

1. Våre produkt og tenester skal ha eksportverdi, ikkje berre halde hjula her heime i gang.

2. Den økonomiske krisa er/blir verdsomspennande, og vi kan ikkje forvente same eksportvolum som før krisa.

3. Nord-Afrika - frå Egypt i aust- til Atlanteren i vest er truga av enorme grashoppesvermar som legg avlingane aude og

gjer livgjevande avlingar om til skrikande hungersnaud og millionar av menneske på flukt.

4. Vår regjering gjev årleg ei U-hjelp til ein verdi av ca. 1 prosent av BNP. Hjelpa vert for det meste kanalisert frå stat-til-stat på

regjeringsnivå. Røynsle har vist at lite hjelp viser lite att på grasrotnivå, medan korrupsjonen i leiarsjiktet forvaltar vår u-hjelp til eigen bate.

Om vi produserer fiskemjøl, -olje og tørrvarer som er rike på protein/vitamin som U-hjelp i staden for å overføre kontantar

kan vi halde hjula i gang her heime, og U-hjelpa i kontrollerte former når dit den skal.

Ved å gi naudhjelp som proviant i staden for pengar som lett hamnar i lomma på våpenprodusentar, blir hjelpa til best

nytte både for gjevar og mottakar. Og introduksjon av matprodukt av norsk fisk, gir gratis reklame og marknadstilgang når

verdsbildet etter kvart kjem på hengslene att.

Kan tankane bli vurderte i samfunnsdebatten om vegen vidare?

SOGN OG FJORDANE NÆRINGSRÅD

NYHEITER

TIPS OSS!
57 83 33 33

Har du tips eller idear om lokale nyheitssaker vi bør ta tak i?
Kontakt oss på telefon, e-post, Facebook, Twitter eller Instagram.
Du kan også tipse oss med video. Ferskaste nytt finn du på **firda.no**.
E-post: **redaksjon@firda.no**. SMS/MMS: **fitips til 2005**

ADRESSER PÅ NETT:
Send inn video:
firda.no/lesarvideo
Facebook:
facebook.com/firdamedia
Twitter:
@firdamedia
Instagram:
@firdamedia

Politiet etterlyser førar av Tesla

Politiet vil gjerne komme i kontakt føraren av ein kvit Tesla modell 3, som eitt minutt før dødsulykka passerte i retning Flåm.

INGUNN OSLAND
ingunn.osland@firda.no

Ei kvinne i 50-åra omkom i ulykka, som skjedde like over klokka 18.30 fredag 1. november.

-Bildet er teke frå eit dashcam, og er ikkje tydeleg nok til at vi kan lese av registreringsnummeret. Men vi håpar den som køyrde bilen kjenner seg igjen og tek kontakt, seier tenestestadsleiar for politiet i Aurland, Knut Arne Klingenberg.

Han seier politiet ikkje trur bilen har noko med ulykka å gjere, men at bilføraren kan sitte på informasjon som er viktig for politiet. Det var NRK Sogn og Fjordane som først skreiv om saka.

Åtte har vitne har meldt seg

Måndag etterlyste politiet vitne til ulykka.

- Åtte har meldt seg på det telefonnummeret vi gav opp då vi gjekk ut og bad om tips. Vi er no i ferd med å ringe desse tilbake for å avtale avhøyr, seier Klingenberg.

Før etterforskinga er ferdig ønsker ikkje Klingenberg å uttale seg om noko om vitna eller årsaka. Vitna kan vere både augevitne til ulykka eller andre som gjekk eller køyrde på strekninga den kvelden ulykka skjedde.

Kjenner ikkje årsaka

- Er de i politiet begynt å danne dykk eit bilde av kva som har skjedd?

- Det er det vi jobbar med no.

- Har vitne komme med opplysningar som hjelper dykk vidare i etterforskinga?

- Det kan eg ikkje seie noko om no. Vi er ikkje ferdige med etterforskinga, seier Klingenberg.

Frode trur dette toalettet vil gje Sandane mange titals nye arbeidsplassar

LETTARE: *Frode Lindvikmed det nyutvikla toalettet han trur vil gjere kvardagen lettare for menneske i rullestol. Toalettet er utvikla og blir produsert på Sandane.*

FOTO: SVEIN HEGGHEIM

Dette toalettet er utvikla og blir produsert på Sandane. Konsernsjef i Bano, Frode Lindvik, trur det vil gje mange nye arbeidsplassar i kommunesenteret i Gloppen.

SVEIN HEGGHEIM
svein.heggheim@firda.no

- Toalettet er vendbart, og vil bidra til at kvardagen for rullestolbrukarar blir enklare. Det vil også bidra til at heimebuande eldre kan bu lenger i eigen heim. Behovet for pleietenester vil også bli mindre både for dei og eldre som bur på institusjon, rett og slett fordi fleire kan greie seg sjølv, seier Lindvik.

Utvikla over fleire år

Han er stolt over produktet Bano har brukt fleire år på å utvikle. Det har blitt testa ut på institusjonar i Oslo, Bergen, Eid og Gloppen. Og ifølge Lindvik er tilbakemeldingane unisont positive. No er nyvinninga klar til å rullast ut på marknaden.

I dag må rullestolbrukarar plassere rullestolen på sida av toalettet for å komme seg på plass. Det nye toalettet er vendbart, noko som gjer det enklare å komme til. Det vil også lette tilkomsten til dusjen for rullestolbrukarar, ifølge Lindvik.

- No er marknaden først og fremst på institusjonar, men i framtida er det noko som kan vere interessant også for private. Utfordringa har vore å få funksjonen til i praksis, at toaletta er haldbare, funksjonssikre og ikkje altfor dyre. Det har vi jobba med heilt til det siste, men no er vi i mål, seier Lindvik.

Fersk konsernsjef

Han er fersk konsernsjef i det som kan kallast Bano-gruppa som omfattar Bano og Strukturplast, begge med base på Sandane, der rundt 60 personar har sin arbeidsplass.

NØKKELTAL

Strukturplast	2018	2017
Inntekter	60.188	56.748
Driftsres.	1520	4367
Res f. skatt	647	3462
Årsresultat	937	3137
Eigenkapital	22.405	21.468
Bano	**2018**	**2017**
Inntekter	118.943	114.768
Driftsres.	7871	12.279
Res. f. skatt	6078	9563
Årsresultat	6078	9563
Eigenkapital	19.948	18.170

Alle tal i heile 1000 kroner. Kjelde: Brønnøysundregistera

Under den same paraplyen er også Probad, som har sin base i Sverige og produserer baderomsløysingar både for institusjonar, bustader og hotell. Verksemda i Sverige har 120 tilsette og tek i mot om lag halvparten av baderomsskapa som blir produsert på Sandane.

Eigd av Askvoll-gründerar

Både Strukturplast og Bano er eigd av dei to Askvoll-gründerane Roy Elsayed og Torbjørn Olseth, som i dag har Bergen som sin base. Inntil midten av september var Elsayed også dagleg leiar i Bano, medan Frode Lindvik hadde same rolle i Strukturplast. Då fekk Lindvik tilbod om jobben som konsernsjef, og i praksis sjef for både Bano, Strukturplast og Probad. Det takka han ja til.

- Eg opplever det som veldig spennande. Leiarskap engasjert meg. I ei slik rolle får eg absolutt utøvd akkurat det å drive leiarskap. Vi samarbeider tett, og for meg er det viktig å få endå meir synergiar på tvers av selskapa, seier Lindvik.

Dermed har han også hovudansvar for to markante vekstbedrifter på Sandane. Frå 2015 til utgangen av 2018 opplevde både Strukturplast og Bano at omsetninga vart nær dobla. Strukturplast omsette i 2015 for 33 millionar kroner. I 2018 var omsetninga 60,1 millionar kroner. Tilsvarande tal i Bano var 67 og 118,9 millionar kroner.

Lindvik ser ingen teikn på at utviklinga skal stagnere.

- Utviklinga på Sandane og produksjonen der vil generere mange arbeidsplassar. Det kommande året ser eg føre meg 10-15 nye arbeidsplassar i begge selskapa. Går alt som vi håpar er vi ganske nær 100 tilsette i løpet av dei neste tre åra, seier Frode Lindvik.

Utvikling og produksjon

Bano har totalt 23 tilsette, dei aller fleste på Sandane. Desse jobbar med sal og utvikling av baderomsløysingar. Strukturplast er produksjonsbedrifta, Bano er den største kunden og tek unna rundt halvparten av produksjonen.

Den andre halvparten handlar om spesialkomponentar i sterkt plastmateriale. Her er kundegruppa i hovudsak offshore, maritim industri og oppdrettsnæringa.

- Vi opplever sterkt vekst i Strukturplast, og har auka produksjonen med 30 prosent i år samanlikna med fjoråret, seier Lindvik.

Tidlegare i år stod nytt bygg klart i industriområdet på Kleivadammen like ved Sandane sentrum. Bygget er kommunalt eigd, men Bano og Strukturplast har teikna langsiktige leigekontraktar. I dag er det nær 45 ved Strukturplast.

SOGN OG FJORDANE NÆRINGSRÅD

Seier for Vendanor i saka om endra forskrift.

- Vendanor har utvikla og skal bygge automatar for sal av spylervæske.
- Forskriftene om målesystem er til hinder for å bruke automatar til konkurransedyktige prisar.
- Viktig miljøspørsmål for å redusere bruk av plast.
- SFN har jobba med denne saka frå februar til august 2021 i tett samarbeid med Torstein Tvinnereim frå Venstre m.fl.
- Vendanor fekk dispensasjon i påvente av endeleg forskriftsendring☺

SOGN OG FJORDANE
NÆRINGSRÅD

Koronapandemien.

Koronakrisa skapar utryggleik for næringslivet i Sogn og Fjordane

Lesarbrev

BJØRN LØDEMEL
Sogn og Fjordane Næringsråd

Styret i Sogn og Fjordane Næringsråd. Frå venstre Jon B Nesje, dagleg leiar Bjørn Lødemel, Elin Tveit Sveen, Geir Arne Solheim, Yngve Hallèn, Jannet Aksnes, Leif Arne Åsen og Tore Bråstad. **FOTO: PRIVAT**

SOGN OG Fjordane Næringsråd har under koronakrisa jobba målretta for å redusere skadeverknadane for næringslivet. Saman med andre har vi vore aktive både i kartlegging av konsekvensar og kontakt inn mot sentrale styresmakter. Koronakrisa var også hovudsaka på Generalforsamlinga vår 17. juni der sjeføkonom i Sparebank 1 Elisabeth Holvik frå ekspertutvalet «Norge mot 2025» hadde innleiing.

DEI NEGATIVE økonomiske konsekvensane vil følge oss i mange år. Særleg gjeld dette reiselivet og dei eksportretta næringane. Den oppblomstringa av smitte som har skjedd etter sommaren syner tydeleg at vi ikkje på nokon måte er over krisa og at det vil bli ein krevjande situasjon i lang tid framover. Sjølv om det er ei positiv utvikling i nokre næringar som til dømes varehandelen er det framleis svært usikkert korleis utviklinga vil bli. Det er framleis stort behov for økonomisk støtte til mange næringar. Sogn og Fjordane Næringsråd peikar difor på nokre viktige tiltak.

- Sikre likviditet til lønsame bedrifter.
- Halde oppe og vidareutvikle kompetanse i bedriftene.
- Marknadstilpassing. Til dømes innan reiselivet.
- Nøkkelstillingar i ei bedrift må definerast som faste kostnader.
- Rask avklaring på vidareføringa av viktige økonomiske støtteordningar.
- Kontinuerleg oppdatering av kunnskapsgrunnlag og tilpassing av støtteordningar.
- Skatteregime som sikrar vekstkraft.
- Skunde på bygging av viktig infrastruktur. Samferdsle m.m.

FOR DEN totale samfunnsøkonomien er koronakrisa også svært urovekkande. Det har vore heilt nødvendig og avgjerande å bruke mykje «oljepengar» for å kunne sett inn omfattande økonomiske tiltak for å redusere skadeverknadane, men dette kan ikkje halde fram over tid. Både koronakrisa og fallet i oljepris har sett staten sine inntekter under press og det har over lenger tid blitt gjort forsøk på å få inn «nye» skattekroner til staten. Døme på dette er ny kraftskatt og havbruksskatt. Dette har ført til sterk motstand frå desse næringane og forslaga har så blitt avvist av regjeringa.

NÆRINGSLIVET SKAL skape verdiane som skal finansiere framtidig velferd og då er gode og stabile framtidige rammevilkår for næringslivet heilt avgjerande. Koronakrisa og fallet i oljepris har gjort at det er stort behov for å sjå på staten sine utgifter og inntekter. Det er i denne samanheng viktig for Sogn og Fjordane Næringsråd at vårt næringsliv sitt behov blir vektlagt i dei endringane som vil kome. Det blir også heilt avgjerande å få fram kor viktig næringslivet i distrikta er for den totale verdiskapinga i landet vårt. Sogn og Fjordane Næringsråd sine innspel er mellom anna:

- Meir verdiskapingsinsentiv i overføringane frå staten.
- Følge pengestraumane i samfunnet for strengare prioritering.
- Synleggjere at den viktigaste verdiskapinga skjer i distrikta.
- Avvikle formuesskatten og gå over til skattlegging av overskot.
- Teste ut ulike skattemodellar og prøve ut i enkelte kommunar.
- Betre samarbeid mellom næringslivet og staten når nye skattar/avgifter skal utgreiast.

Sogn og Fjordane Næringsråd skal vere ein aktiv part i utforminga av framtidas skatteregime for næringslivet i Sogn og Fjordane slik vi har vore det både i spørsmålet om ny kraftskatt og havbruksskatt. Vi skal vise kor viktig rolle næringslivet vårt spelar i nasjonal verdiskaping og kor viktig det er at dette næringslivet får gode rammevilkår for vidare vekst og auka verdiskaping.

Sterk uro i næringslivet over ekstrem prisauke på energi og råvarer

Lesarbrev

BJØRN LØDEMEL
Dagleg leiar i Sogn og Fjordane Næringsråd, Førde/Hornindal

SIKRE NÆRINGANE: *Stortinget har to saker der ein kan trygge arbeidsplassar, sikre kollektivtransporten og ei norsk transportnæring. Handsaminga av krisepakken og revidert nasjonalbudsjett bør brukast til å sikre desse næringane på kort sikt, skriv Bjørn Lødemel.* **FOTO: ARKIV**

SOGN OG Fjordane Næringsråd er svært uroa over den ekstreme prisauken vi ser både på ulike energikjelder og på råvarer. Konsekvensane for næringslivet og for innbyggarane vil bli dramatiske etter kvart. Mykje av dette skuldast internasjonale tilhøve som det er vanskeleg å få gjort noko med, men myndigheitene må gjere det dei kan for at dei delane av næringslivet som er råka av dette skal kome seg velberga gjennom denne krisa. Sogn og Fjordane Næringsråd er medlem i Næringsalliansen Vestland og vi har saman med andre næringspolitiske organisasjonar i Vestland laga denne uttalen. Vi vil ta dette opp med Regjeringa og Stortinget og følge opp dette framover etter kvart som vi ser konsekvensane av denne dramatiske pris- og kostnadsveksten. Her er den felles uttalen:

VI BER om nødvendige tiltak mot ekstreme prisar på energi og råvarer.

Næringsforeiningane langs vestlandskysten vil rope eit kraftig varsku. Delar av næringslivet møter ein ekstremsituasjon no:

- Ekstreme energiprisar i deler av Vestland som blir kompensert for alle utanom næringslivet.
- Ekstreme hopp i drivstoffutgifter som gjev store inntekter for staten, medan næringslivet betalar prisen.
- Transportnæring i krise på grunn av auka drivstoffprisar

  \- Kollektivnæring i krise på grunn av auka kostnader og færre passasjerar ut av pandemien
- Ekstreme logistikkutfordringar som gjev forseinkingar og leveringsproblem
- Ekstrem auke i prisar på blant anna forbruksmateriell og byggevarer som berre i liten grad eller delvis kan takast igjen gjennom prisendringar.

UTFORDRINGANE KJEM på toppen av ordinære renteaukingar og innstrammingar elles.

Summen av disse utfordringane gjev eit sterkt farevarsel for transport, kollektiv, bygg og anlegg - nokon av våre største innanlandske næringar. Auken i drivstoffpris er det same som om heile innføringa av Co - avgift på 2.000 kr/t skulle ha skjedd på eit par månader. Dette er ei avgift som er tenkt innfasa gradvis fram til 2030.

PÅ LENGER sikt vil noko av dette justerast gjennom normale mekanismar. På kort sikt er likevel faren stor for akutte problem for mange selskap og fare for tap av arbeidsplassar. Dei kortsiktige problema kan også bli langsiktige utfordringar dersom resultatet er at norske selskap forsvinn, og heile bransjar blir sterkt redusert som norske næringar.

DETTE GJELD ikkje minst kollektivtrafikken. Vi kan ikkje nå dei miljøpolitiske, bypolitiske og samferdselsmessige måla utan at denne sektoren fungerer innanfor sunne økonomiske rammer.

VI KREV derfor at disse utfordringane blir teke på alvor. Vi ber om at følgande tiltak blir vurdert på kort sikt:

- Reduserte avgifter på drivstoff og energi: Dagens energiprisar gjev store ekstrainntekter til staten både som eigar og gjennom skattar og avgifter.
- Fylkeskommunane blir sette i stand til å kompensere kollektivselskapa for den ekstreme auken i drivstoffpris for å sikre kollektivtrafikken.
- Offentlege innkjøparar/kontraktspartnarar må vise fleksibilitet, slik at prisjusteringar kan skje raskare og ta inn over seg dei sterke, akutte aukingane.
- Offentlege innkjøparar/kontraktspartnarar må vise fleksibilitet, slik at leveringsutfordringar og forseinkingar med bakgrunn i denne situasjonen ikkje fører til straffesanksjonar.
- Det skal Ikkje innfasast nye skattar og avgifter eller krav på toppen av dette som gjev enno større utfordringar.

STORTINGET HAR to saker der ein kan trygge arbeidsplassar, sikre kollektivtransporten og ei norsk transportnæring. Handsaminga av krisepakken og revidert nasjonalbudsjett bør brukast til å sikre desse næringane på kort sikt.

Ny nasjonal kraftpolitikk

KRAFTKAMERATAR: - Belastninga på straumnettet kan aukast, men framleis vere innanfor kontrollerte rammer. Dette, saman med andre tiltak, vil medverke til at vi langt på veg er sikra nok straum til Vestlandet fram mot 2030, trur Ingvald Torblå, Bjørn Lødemel og Baste Tveito i Næringsalliansen Vestland. Foto: Espen Børhaug, Bergen Næringsråd

Vestlandsk krafttak

27.01.2022

- Vår viktigaste jobb akkurat no er å hjelpe djerve politikarar som vågar å stå opp for ein ny kraftpolitikk. Dei næraste månadane vert enormt viktige.

Bjørn Lødemel var i si tid på Stortinget svært engasjert i kraftpolitikken. I dag er han dagleg leiar i Sogn og Fjordane Næringsråd og medlem i Næringsalliansen, som samlar 16 råd og organisasjonar frå heile fylket.

SYNSPUNKT

SEI MEININGA DI. Velkommen til distriktets viktigaste møteplass for samfunnsdebatt. Debattinnlegg du ønskjer på trykk, legg du inn på **firda.no/synspunkt**. Der kan du òg debattere andre sine innlegg.

Norge treng ein ny nasjonal kraft- og energipolitikk

Lesarbrev

BJØRN LØDEMEL
dagleg leiar i Sogn og Fjordane Næringsråd, Hornindal/Førde

Bjørn Lødemel, dagleg leiar i Sogn og Fjordane Næringsråd.

HØGE STRAUMPRISAR, låg vasstand i kraftmagasina og stor mangel på kraft om ikkje mange år har sett fyr på all diskusjon om kraft- og energipolitikk. Folk og næringsliv er uroa over dei høge straumprisane og sjølv om dette truleg vil normalisere seg etter kvart tyder alt på at vi må leve med høgare straumprisar enn det vi har vore vane med. Ulike prissonar og svært ulik kraftpris skapar også usikkerheit og frustrasjon både hos privatpersonar og i næringslivet.

ENDÅ MEIR dramatisk er det at det kan bli kraftunderskot i Norge i løpet av dette 10-året. Ein har lenge trudd at Norge vil ha rikeleg tilgang på fornybar energi både til eige forbruk og til eksport til naboland i langt tid framover, men slik blir det truleg ikkje. Med bakgrunn i manglande kraft og energi på sikt og ønskje om å gjennomføre det grøne skifte med omfattande elektrifisering hastar det å ta ein full gjennomgang av heile den nasjonale kraft- og energipolitikken.

VERDA STÅR overfor store klimautfordringar og det same gjeld Norge. Som eit av dei rikaste landa i verda, der mykje av rikdomen kjem frå olje- og gassindustrien, har vi eit stort ansvar for å rydde opp og ta vare på klima. Med dei store moglegheitene vi har for å produsere rein fornybar energi har vi også eit ansvar for å dele denne energien med dei nabolanda som ikkje har same mogelegheita. Mykje tyder på at kvart land må ta eit større ansvar for eigen fornybar kraftproduksjon i framtida og det vil også gjelde for Norge. Derfor må desse utfordringane løysast gjennom internasjonalt samarbeid og det hastar med å kome i gang.

UANSETT KORLEIS ein ser på dette er nøkkelen auka kraftproduksjon av alle typar fornybar energi.

I NORGE vil den viktigaste energikjelda i mange år framover vere vasskraft. Den er billeg å bygge ut, det er kjent teknologi og ikkje minst så har vi har rikeleg av den i store delar av landet. Då kan det ikkje lenger vere slik at skatte- og avgiftssystemet og konsesjonsregime hindrar fornuftig opprusting og utbygging. Det kan heller ikkje vere slik at «nei til alt» skal hindre oss i å ta ein konstruktiv dialog om kva som er fornuftig utbygging av alle former for fornybar energi. Ein kombinasjon av ulike energiformer og kortreist kraft kan dempe noko av desse konfliktane men uansett er det avgjerande å ha rikeleg tilgang til kraft for at vårt næringsliv skal kunne utvikle seg vidare og kunne gjennomføre det grøne skifte.

DET ER eit stort paradoks når flaumdempande tiltak som kan trygge folk sine liv og samfunnsviktige installasjonar ikkje kan byggast ut på grunn av at det er eit verna vassdrag, slik som mellom anna i Opo og i Flåmsvassdraget. Ei like meiningslaus sak er reetablering av Brattejølet kraftverk i Hornindal der ein ikkje kan få til ei fornuftig utbygging på grunn av at Hornindalsvassdraget er verna. Store deler av Hornindalsvassdraget vart bygt ut av Tussa Kraft i 1960 åra og verna i Verneplan 1 i 1970 åra. Kva er vernegrunnlaget i eit vassdrag der 5 av dalføra allereie er utbygde og kva er verneverdiar som hindrar ei skånsam utbygging i dette vassdraget? Dette er spørsmål som no vil kome opp att med det fleirtalet som er på Stortinget og det er svært etterlengta og bra.

BÅDE «ENERGIMELDINGEN» som Solbergregjeringa la fram for Stortinget i juni 2021, og som Støreregjeringa kjem med ein tilleggsproposisjon til i vår, og Energikommisjonen som skal oppnemnast og starte sitt arbeid i vår vil gje store mogelegheiter for ny diskusjon og ny kurs i kraft- og energipolitikken. Det betyr at det i løpet av 2022 vil bli forma ein ny politikk på dette område som vil vere gjeldande i mange år framover.

NORGE TRENG djerve politikarar det komande året. Dei fleste utbyggingane av fornybar energi er konfliktfulle på ein eller anna måte. Erfaringane frå dei siste åra med høgrøysta kamp mot vindmøller og Facebook-sider som er i mot det meste skapar så mykje støy og uro at det gjer det svært krevjande for nasjonale politikarar å finne dei rette politiske løysingane for framtidas kraft- og energipolitikk. Det same gjeld motstand mot all skånsam utbygging av verna vassdrag. Slik utbygging vil ikkje monne i den mangelen på kraft vi ser kome, men den vil gje eit lite bidrag. Flaumdempande tiltak vil vere med på å trygge folk sine liv og viktige verdiar i eit lokalsamfunn og det er det viktigaste. No er det tid for å legge bak seg gamle standpunkt og kjepphestar og samle seg om å skape ein framtidsretta kraft- og energipolitikk som tener både innbyggarane og næringslivet i heile landet.

SOGN OG FJORDANE NÆRINGSRÅD

SKRIV KORT
Innlegg kan bli korta ned.
Debattinnlegg: maks 3800 teikn inkl. mellomrom.
Kronikk: maks 5600 teikn inkl. mellomrom.

FULLT NAMN
Alle innlegg må skrivast under med fullt namn.
Skriv også kva kommune/stad du kjem frå, og om du skriv som representant for ein organisasjon.

FIRDA
Grunnlagt 1917. Partipolitisk og økonomisk uavhengig avis.

Firda arbeider etter Ver Varsam-plakaten sine reglar for god presseskikk. Vi oppfordrar den som meiner seg ramma av urett omtale til å kontakte redaksjonen.

PRESSENS FAGLIGE UTVALG
Pressens Faglige Utvalg er eit klageorgan nemnt opp av Norsk Presseforbund. PFU har medlemmer frå presseorganisasjonane og frå allmenta, og behandler klagar mot pressa i presseetiske spørsmål. PFU kan kontaktast på 22 40 50 55 eller pfu@presse.no.

KREVJANDE: *Dei skattegrepa som no er føreslege, saman med tidlegare skatteauke, vil gjere det svært krevjande å skape vidare vekst og trygge sysselsettinga i havbruksnæringa, skriv Bjørn Lødemel. Biletet viser Marø Havbruk sitt anlegg i Gnarnesvika.* **FOTO: PRIVAT**

Skattesjokk for Havbruks-næringa og lokalsamfunn

Ytring

AV BJØRN LØDEMEL
Dagleg leiar i Sogn og Fjordane Næringsråd

HAVBRUKSNÆRINGA ER ei svært viktig distriktsnæring i Sogn og Fjordane. Saman med leverandørindustrien og anna næringsliv i deira nærområde er dette ryggrada i mange lokalsamfunn på kysten. Dei skattegrepa som no er føreslege, saman med tidlegare skatteauke, vil gjere det svært krevjande å skape vidare vekst og trygge sysselsettinga i havbruksnæringa. Særleg gjeld dette forslaget om ein ny grunnrenteskatt på 40% av driftsoverskotet. Saman med auka formuesskatt, auke frå 500 til 750 millionar kroner i produksjonsavgifta som var innført i 2020 og ein ny naturressursskatt på 750 millionar kroner vil dette bli ei kraftig skatteskjerping som vil gå ut over lønsemda, framtidige investeringar og arbeidsplassar.

DET ER ikkje første gongen det kjem forslag om auka skattlegging av Havbruksnæringa. I 2019 la Havbruksskatteutvalget fram sitt arbeid der ein føreslo å innføre grunnrenteskatt på næringa. Dette vart avvist av Solbergregjeringa etter sterkt press både frå næringa og politiske parti. I staden kom det ei ny produksjonsavgift der mesteparten av pengane gjekk til kommunane der anlegget ligg. Sogn og Fjordane Næringsråd deltok svært aktivt i arbeidet mot forslaget om grunnrente på havbruk fordi det er svært negativt for vidare utvikling av denne viktige distriktsnæringa. No er det på'an igjen.

I VESTLAND var det i 2021 sysselsett 15800 personar i heile Sjømatnæringa (havbruk og fiskeri). Av desse var 9200 direkte sysselsett og 6700 indirekte i tilknyting til næringa. 29 % var sysselsett i leverandørindustrien, som også er ei svært viktig distriktsnæring i Sogn og Fjordane. Kinn kommune er nr. 2 på lista over kommunar i Vestland med flest sysselsett i Sjømatnæringa med 1232 personar sysselsett. Dette er heile 25% av sysselsettinga i kommunen. Verdiskapinga for heile næringa var på 18.6 mrd. kroner i Vestland i 2021.

DESSVERRE HAR det i lang tid vore sterke utsegner mot Havbruksnæringa mellom anna med påstandar om at dette er ei «rikfolks-næring». Dette gjeld både riksmedia, hovudstadsavisene, kommentatorar og mange politikarar. Dei politiske redaktørane i VG, Dagens Næringsliv og økonomikommentatoren i NRK heiar på grunnrenteskatten for oppdrettsnæringa og hevdar at det er på tide at denne næringa betaler leige for sjøareala dei brukar. Dette kom mellom anna fram i ein leiarartikkel i VG av Hanne Skartveit sist veke der overskrifta var «Stå i mot lobbypresset». Kvifor opplyser dei ikkje om at produksjonsavgifta som vart innført i 2020 nettopp er ei arealavgift for oppdrettsnæringa og at det no kjem det ei ny «leigeavgift» for det same arealet? Kanskje bør dei ta seg ein tur til dei flotte familieeigde oppdrettsbedriftene i Sogn og Fjordane for å lære kva som skjer der?

DÅ STATSMINISTEREN og finansministeren lanserte dei nye skattane for Havbruksnæringa var det tre viktige føresetnader. Dei minste familieeigde selskapa skulle skjermast, vertskommunane skulle sikrast større inntekter og investeringane i selskapa skulle ikkje råkast av omlegginga. Den siste føresetnaden har allereie marknaden svara på med at verdien av dei børsnoterte oppdrettsselskapa vart reduserte med 60 milliardar kroner rett etter at dei nye skattane vart presentert. Det betyr mindre pengar til viktige investeringar og omstilling.

DERSOM FORSLAGA frå regjeringa som statsminister Støre og finansminister Slagsvold Vedum la fram 28. september 2022 blir vedteke vil det truleg vere eit av dei mest dramatiske skatteforslaga som ei regjering har kome med på lang tid. For mange i denne næringa har dette blitt karakterisert som tidenes skattebombe. Det blir no jobba med å få fram konkrete tal på konsekvensane av alle skatteforslaga regjeringa har kome med i statsbudsjettet. Sogn og Fjordane Næringsråd vil følgje opp dette gjennom handsaminga av statsbudsjettet i Stortinget i haust, mellom anna basert på fakta og konkrete tal frå våre medlemar i Sogn og Fjordane.

Osland havbruk ser alvorleg på ny lakseskatt:

– Dei sparkar beina under heile næringa

– Det er mykje provoserande med det som er lagt fram, seier Johan Magerøy, styreleiar i Osland Havbruk.

SINDRE OSLAND YNDESTAD
sindre.yndestad@firda.no

Den 28. september i fjor annonserte regjeringa eit forslag om å innføre grunnrenteskatt for havbruksnæringa. Sidan har det vore mange medieoppslag om den nye skatteordninga, nokre jublar medan andre fryktar den vil gå ut over utviklinga på kysten.

Kritiske

Firda møter Johan Magerøy frå Osland Havbruk og Bjørn Lødemel frå Sogn og Fjordane Næringsråd på Peak Sunnfjord. Dei er begge kritiske til forslaget og meiner skatteskjerpinga vil gå ut over lønsemda til oppdrettarane, framtidige investeringar og arbeidsplassar.

- Det handlar ikkje berre om grunnrenteskatt, men det totale skattetrykket som ligg i forslaget. Vi har reagert veldig sterkt på måten det er sett opp på, og ikkje minst på at næringa sjølv ikkje blir inkludert og får moglegheit til å spele inn på ein god måte, seier Lødemel, som er dagleg leiar i næringsrådet.

For i tillegg til den mykje omdiskuterte grunnrenteskatten ligg det andre skatteendringar i forslaget som ikkje har fått like mykje merksemd. Endringar som kan innebere ei kraftig auke i skattenivået også for mindre lokalt eigde oppdrettsselskap, ifølge Magerøy.

I forslaget ligg det nemleg ei auke i produksjonsavgifta, og ein ny naturressursskatt. I 2022 var produksjonsavgifta 0,4050 kroner per kilo fisk, men i forslaget blir den auka til 0,56 kroner per kilo i 2023. Den nye ressursskatten blir tilsvarande.

Vidare blir frådragsretten for produksjonsavgifta fjerna. Det same gjeld naturressursskatten.

– Knallhard auke i skatten for både små og store

Magerøy har rekna på kva dette vil bety for eit mindre fiskeoppdrett. Han tar utgangspunkt i at oppdrettet produserer 6.000 tonn, og har ei alminneleg inntekt på null kroner. Alminneleg inntekt er dei samla inntektene minus samla frådrag, altså nettoinntekt før skatt.

- Skattebyrda for eit selskap med produksjon på 6.000 tonn, som går i null, aukar frå 1,895 millionar kroner til 7,255 millionar kroner dersom skatteforslaget går igjennom.

Utrekninga til Magerøy viser altså at skattebyrda blir nesten fire gonger så tungt i eit år selskapet ikkje tenar pengar.

- Både små og store blir straffa knallhardt. Og vi har eit klart krav om at den politiske leiinga tek omsyn og får endra skattesystemet som er føreslått. Forslaget bryt med utsegner frå regjeringa om at det ikkje skal betalast skatt av eit overskot ein ikkje har, seier Magerøy.

REKNESTYKKET: *Dette er reknestykket Magerøy tar utgangspunkt i.* **FOTO: OSLAND HAVBRUK**

– Bør vere overskotsbasert

Magerøy understrekar at han ikkje er imot auka skatt i havbruksnæringa. Han seier at næringa er villige til å betale ein rettferdig skatt, men at forslaget som ligg framme no er urimeleg.

- Vi meiner prinsipielt at skatt på selskapet si hand bør vere overskotsbasert. Skatteforslaget bryt med dette på mange punkt, også fleire punkt enn vi nemner her.

- Ei produksjonsavgift tilpassa kommunane sine kostnader med å legge til rette for oppdrettsverksemd, ville vi forsvare. Eit fornuftig nivå ligg innafor nivået som var gjeldande i 2022. Det nye nivået på produksjonsavgifta kombinert med de nye naturressursskatten skyt langt over mål. Det blir ikkje betre med grunnrenteskatten på toppen, seier Magerøy.

KVA ER GRUNNRENTESKATT?

- Grunnrenteskatt er ein skatt ein betaler av inntekter ei får ved å utnytte naturressursar, som vatn, vind og sjø. Bakgrunnen for den nye skatteordninga er altså at bransjen driv verksemda si med utgangspunkt i konsesjonar som gir tilgang til ein begrensa naturressurs.
- Grunnrenteskatten gjer at oppdrettselskapa må betale 40 prosent skatt på det dei tenar på lakseproduksjon over 5.000 tonn.
- Regjeringa anslår at skatteinntektene vil gje mellom 3,65 og 3,8 milliardar kroner til statskassa. Forslaget omfattar produksjon av laks, ørret, regnbueørret.

Redd arbeidsplassar kan ryke

Sogn og Fjordane Næringsråd har sendt inn høyringssvar til finansdepartementet. Der omtalar Lødemel havbruksnæringa som ryggrada i mange lokalsamfunn langs kysten.

- Då statsministeren og finansministeren la fram forslaget 28. september, hadde dei tre viktige føresetnadar: At det er dei fem store selskapa som skal rammast, at kommunane skal få meir inntekter, og at det ikkje skal gå ut over investeringar. Og alle desse tre grunnpilarane har falle, seier Lødemel.

Lødemel fryktar at dei nye skattegrepa som er føreslått, saman med tidlegare skatteauke, vil gjere det svært krevjande å skape vidare vekst og trygge arbeidsplassar i næringa.

- Det er den totale skattebyrda som er heilt øydeleggande. Men grunnrenteskatt på 40 prosent, på toppen av 22 prosent selskapsskatt, er også uhøyrt, seier Lødemel.

- Oppdrettsnæringa spelar ein stor og viktig rolle langs kysten. Den skapar mange viktige arbeidsplassar, bidrar til lokalsamfunnet og til utviklingsarbeid. Dei pengane vil no gå til Oslo. Når ein blir tappa for dei midlane som skal brukast til å utvikle og investere, så vil det føre til dramatiske konsekvensar for lokalsamfunn langs kysten, seier han.

Han er også kritisk til måten skatteauken blei innført på. At det blei kunngjort på ein pressekonferanse heilt utan forvarsel, og at skatteendringane blir innført før høyringsperioden er over.

- Det skapar ikkje tillit.

– Dolka i ryggen

Oppdrettsnæringa står overfor store kapitalkrevjande investeringar. Fiskehelse og miljø er eit område med stort fokus, og det blir brukt store ressursar på å løyse utfordringar knytt til det. Lukka merdar er ein av dei teknologiske utviklingane som skal skåne fisken, men det er dyrt.

Lukka merdar kostar i dag meir enn ti gonger så mykje som tradisjonelle merdar med tilsvarande volum, i tillegg har merdar frå fleire leverandørar havarert og vist seg å ikkje halde mål.

- Det er ikkje berre oppdrettarane som ønsker å få fisken inn i lukka merdar eller å finne andre gode løysingar. Opinionen i Norge forventar at oppdrettarane satsar på miljøet, men så blir det sparkar beina under på heile næringa med den nye skatteordninga. Ja det meiner eg, at regjeringa sparkar beina under oss. Vi er blitt dolka i ryggen, seier Magerøy.

Krev utsetjing

Skatteforslaget trådde i kraft 1. januar, sjølv om høyringsfristen ikkje var før tre dagar seinare. Det kom inn rundt 410 høyringssvar totalt.

- Regjeringa må ta høyringssvara på alvor. Om dei ikkje gjere det held dei ei heil næring for narr. Det håpar eg ikkje skjer, og at dei tar det på alvor og finn løysingar. For vår del er det eit klart krav om at ein må stoppe forslaget. Utsette, og vurdere andre ordningar som kan gje staten skatteinntekter og som ikkje tar knekken på ei næring, seier Lødemel.

KRITISKE: *Johan Magerøy i Osland Havbruk og Bjørn Lødemel i Sogn og Fjordane næringsråd er kritiske til det nye skatteforslaget for havbruksnæringa.* **FOTO: SINDRE OSLAND YNDESTAD**

Kort om bakgrunn for strategiarbeidet

Vedtak i styre 28. november 2022

- Sogn og Fjordane Næringsråd skal utarbeide ein strategiplan for åra 2024-2026 i løpet av første halvår 2023. Dagleg leiar skal lage eit utkast til plan for arbeidet basert på drøftingane i styre. Strategiplanen skal leggast fram for styre til handsaming på styremøte våren 2023.
- **Den skal innehalde:**

- Framtidig organisering
- Økonomiske rammevilkår
- Næringspolitiske målsettingar.

SOGN OG FJORDANE NÆRINGSRÅD

Status spørjeundersøking 2023

Kor viktig er Sogn og Fjordane Næringsråd ei viktig rolle på vegne av bedrifter og organisasjonar

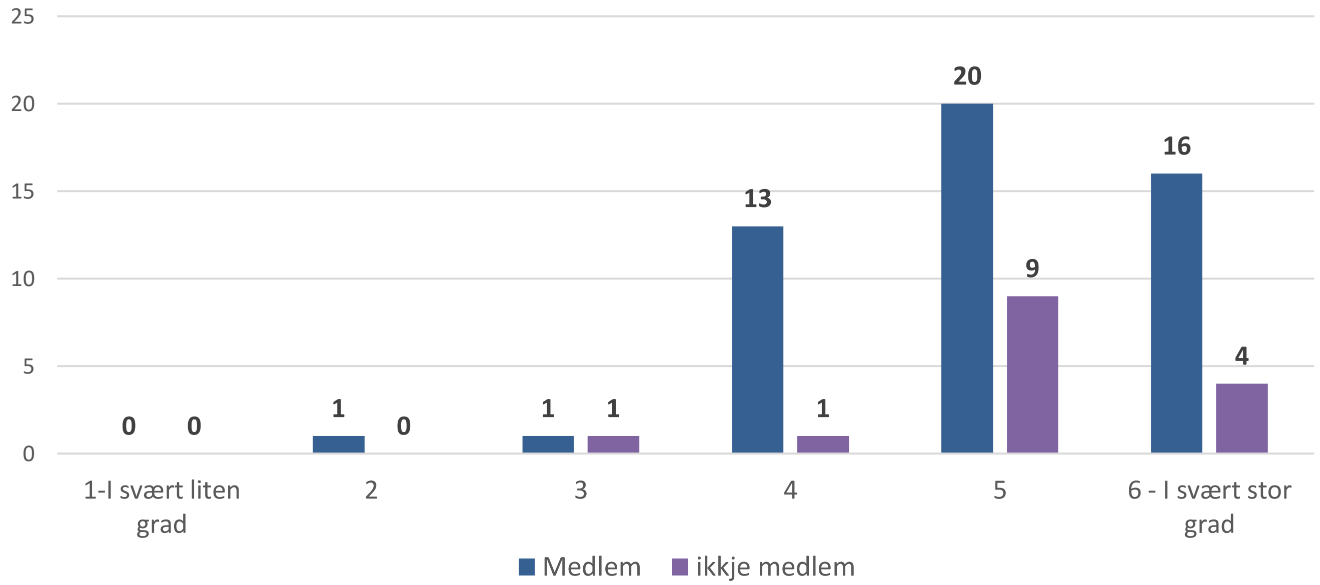

SOGN OG FJORDANE NÆRINGSRÅD

Kva ønsker medlemmane

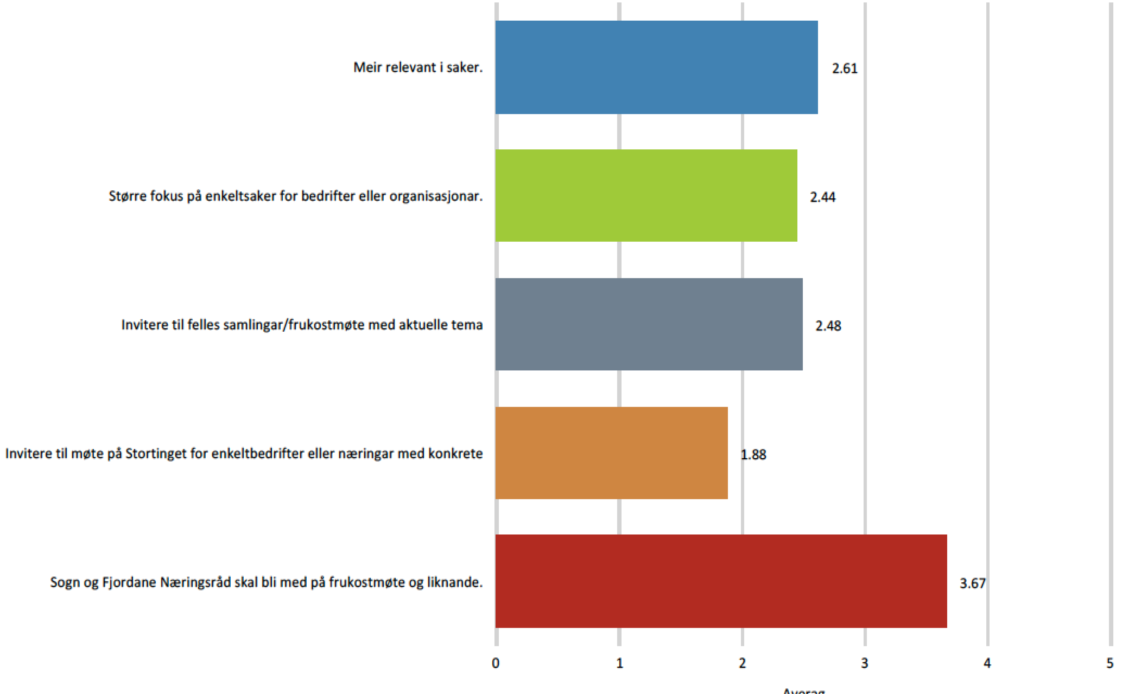

Kva bør vera prioriteringssaker

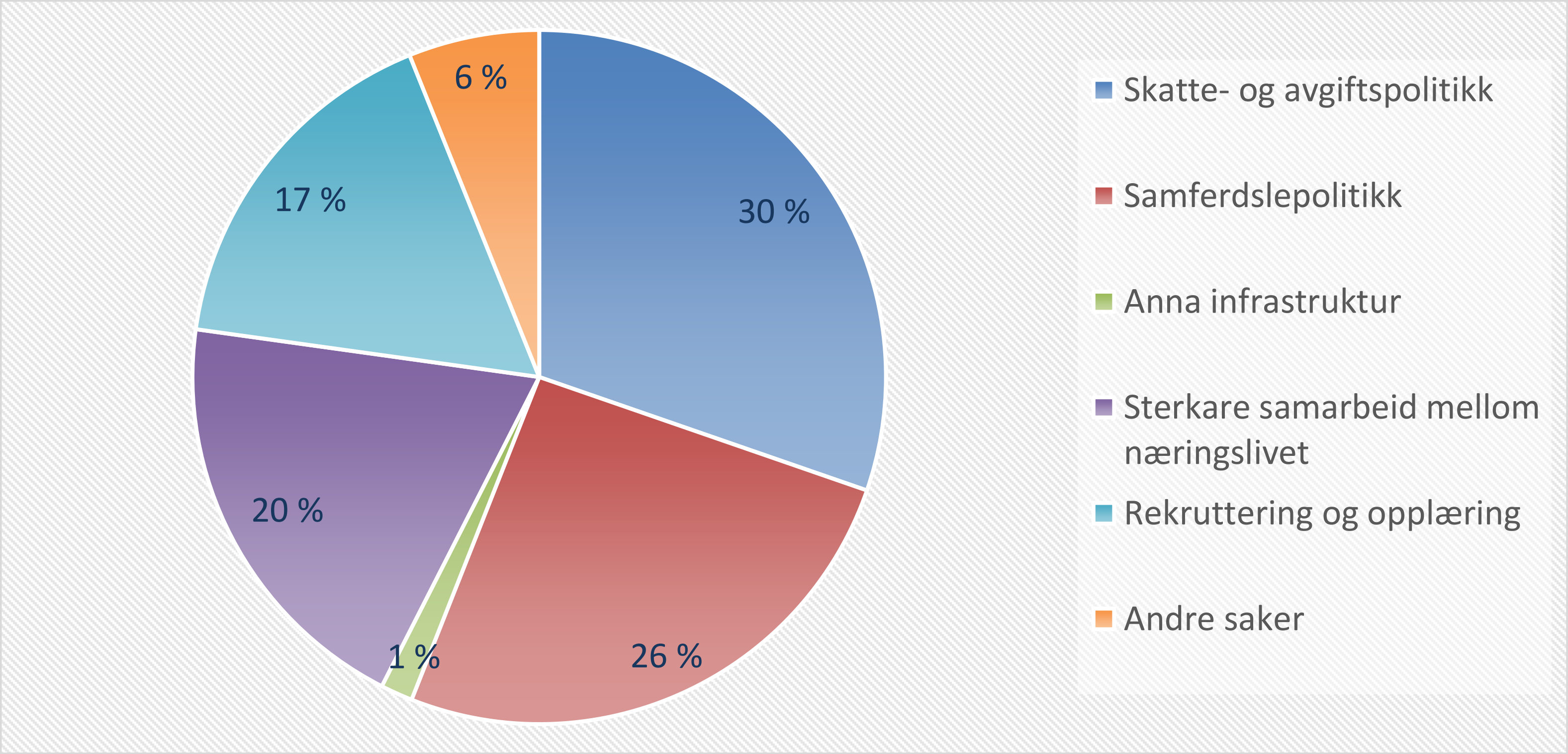

SOGN OG FJORDANE NÆRINGSRÅD

Kva er utfordrande for medlemmane

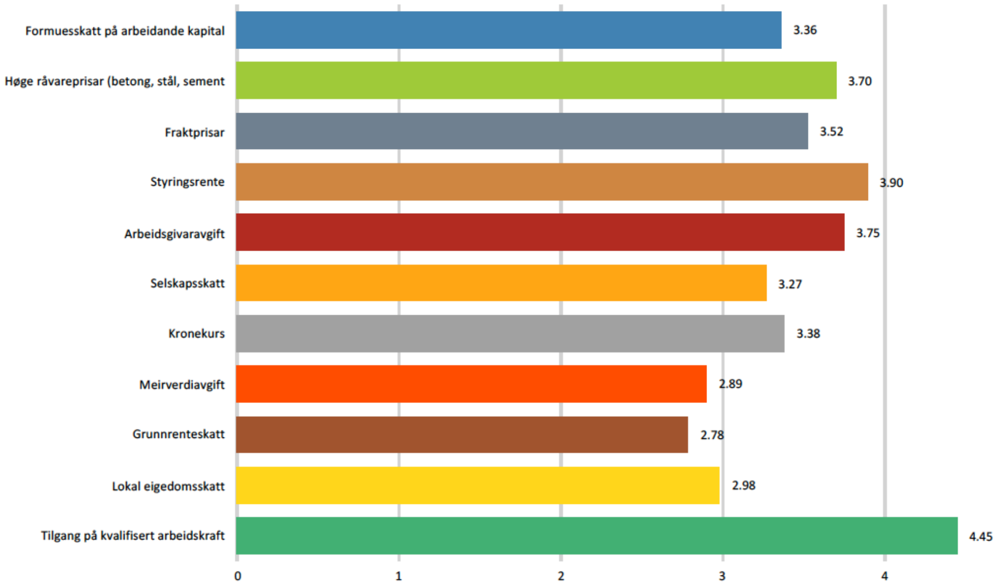

SOGN OG FJORDANE
NÆRINGSRÅD

Utfordring for medlemsbedriftene

Tilgang på kvalifisert arbeidskraft

Faktor som kan bidra til å hjelpe

- *Spele på lag med andre organisasjonar som jobbar med rekruttering og kompetansebygging.*
- *Vi skal få på plass eit fast samarbeid med HVL*
- *Synleggjere kompetansemiljø, bu- og arbeidskvalitetane i regionen*
- *Synleggjere karrieremoglegheiter*

Vestpilot: eksempel på samarbeid

- Framtidsfylket tek initiativ til ein heilt ny samarbeidsmodell for rekruttering til fylket saman med Nordfjordakademiet, Sogn næring og Sunnfjord utvikling
- Prosjektet skal bidra til at næringslivet i Vestland blir synleg og attraktiv på arbeidsmarknaden. Dette skal skje via spissa bodskap, felles aktivitetar og eit økonomisk berekraftig og effektivt samarbeid mellom rekrutterings-aktørar på ulike nivå.
- Hensikta er å lage ein felles strategi der Vestlandet vinn fram i ei konkurranseutsett arbeidsmarknad.

SOGN OG FJORDANE NÆRINGSRÅD

Næringspolitiske målsettingar

- Auka ressursar for å styrke det næringspolitiske arbeidet.
- Auka relevans for fleire medlemar/organisasjonar.
- Vidareutvikle samarbeidet med dei andre næringspolitiske organisasjonane på heile Vestlandet. Særleg Næringsalliansen Vestland og Bergen Næringsråd
- Auke medlemstalet og styrke den næringspolitiske slagkrafta gjennom større aktivitet utad.

Bli medlem☺

Bli medlem – Sogn og Fjordane Næringsråd (sf-n.no)

SOGN OG FJORDANE NÆRINGSRÅD